Europa-Parlamentet
2014-2019

Mødedokument

B8-1007/2015

5.10.2015

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af forespørgsel til mundtlig besvarelse B8 0761/2015

jf. forretningsordenens artikel 128, stk. 5,

om dødsstraf
(2015/2879(RSP))

Marie-Christine Vergiat, Patrick Le Hyaric, Younous Omarjee, Malin Björk, Barbara Spinelli, Martina Anderson, Lynn Boylan, Matt Carthy, Liadh Ní Riada, Rina Ronja Kari, Merja Kyllönen, Marisa Matias, Sabine Lösing, Eleonora Forenza, Fabio De Masi, Lola Sánchez Caldentey, Josu Juaristi Abaunz, Kostadinka Kuneva, Kostas Chrysogonos, Stelios Kouloglou, Dimitrios Papadimoulis, Takis Hadjigeorgiou, Sofia Sakorafa
for GUE/NGL-Gruppen

B8-1007/2015

Europa-Parlamentets beslutning om dødsstraf
(2015/2879(RSP))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til sine tidligere beslutninger om afskaffelse af dødsstraf, herunder navnlig beslutningen af 7. oktober 2010 om verdensdagen mod dødsstraf[1] og om nødvendigheden af omgående at indføre et moratorium for henrettelser i de lande, hvor dødsstraf stadig anvendes,

– der henviser til protokol nr. 6 og 13 til den europæiske menneskerettighedskonvention,

– der henviser til artikel 2 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,

– der henviser til EU's retningslinjer vedrørende dødsstraf,

– der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, især artikel 6, stk. 2, og til den anden valgfrie protokol hertil,

– der henviser til erklæringerne fra FN's Kontor for Narkotikakontrol og Kriminalitetsbekæmpelse (UNODC) og FN's Internationale Kontroludvalg for Narkotiske Midler (INCB) om afskaffelse af dødsstraf, navnlig i forbindelse med narkotikarelaterede lovovertrædelser,

– der henviser til sluterklæringen fra den femte verdenskongres mod dødsstraf, der blev vedtaget i Madrid den 15. juni 2013,

– der henviser til FN's Generalforsamlings resolution 62/149 af 18. december 2007, hvori der kræves et moratorium for anvendelsen af dødsstraf, og til de fem resolutioner vedtaget af FN's Generalforsamling, navnlig resolutionen af 18. december 2014, hvori der mindes om FN's tilsagn om at arbejde for at afskaffe dødsstraf,

– der henviser til den europæiske dag og verdensdagen mod dødsstraf, der markeres den 10. oktober hvert år, og til det forhold, at verdensdagen mod dødsstraf i 2015 er dedikeret til at bringe henrettelser for narkorelaterede lovovertrædelser til ophør;

– der henviser til forespørgsel til Rådet om dødsstraf (O-000103/2015 – B8-0761/2015),

– der henviser til forretningsordenens artikel 128, stk. 5, og artikel 123, stk. 2,

A. der henviser til, at dødsstraf er den ultimative ondskabsfulde, inhumane og degraderende straf, og at den er i strid med retten til liv som er forankret i verdenserklæringen om menneskerettigheder; der henviser til, at vilkårene på dødsgangen medfører ekstreme psykologiske lidelser, og at henrettelse udgør et fysisk såvel som et mentalt angreb;

[1] EUT C 371 E af 20.12.2011, s. 5.

B. der henviser til, at dødsstraf ofte anvendes mod underprivilegerede, mentalt syge og navnlig mod medlemmer af nationale og kulturelle mindretal; der henviser til, at idømmelse af dødsstraf visse steder bunder i diskrimination på grundlag af seksuel orientering eller overbevisning;

C. der henviser til, at Den Europæiske Union indtager et stærkt principielt standpunkt imod dødsstraf, der indebærer global afskaffelse af dødsstraf som et centralt mål for sin menneskerettighedspolitik;

D. der henviser til, at 101 lande har afskaffet dødsstraf for alle forbrydelser; der henviser til, at mindst 22 lande gennemførte henrettelser i 2014, og mindst 2 466 mennesker blev dødsdømt, hvilket er 28 % flere end i 2013; der henviser til, at de fem lande, der på verdensplan oftest benytter sig af dødsstraf, er Kina (med over 1 000 henrettelser ifølge NGO'er), Iran (med 289 officielt anerkendte henrettelser og over 454 uofficielle henrettelser ifølge NGO'er), Saudi-Arabien (med mindst 90 henrettelser), Irak (med mindst 61 henrettelser) og USA (med 35 henrettelser);

E. der henviser til, at der i otte stater idømmes dødsstraf for homoseksualitet (Mauretanien, Sudan, Iran, Saudi-Arabien, Yemen, Pakistan, Afghanistan og Qatar), og at provinser i Nigeria og Somalia officielt gennemfører dødsstraf for seksuelt samkvem mellem personer af samme køn;

F. der henviser til, at FN's Generalforsamling den 18. december 2014 for femte gang stemte for (med 117 stemmer for, 38 imod og 34 hverken/eller) en resolution til fordel for indførelsen af et universelt moratorium for dødsstraf med henblik på afskaffelsen heraf;

G. der henviser til, at der i de seneste 12 måneder er sket en global genopblussen i anvendelsen af dødsstraf for narkotikakriminalitet, idet en række stater har henrettet mennesker for narkotikarelaterede lovovertrædelser i langt større omfang (som det er tilfældet med Iran og Saudi-Arabien), mens andre søger at genindføre dødsstraf for narkotikakriminalitet (som det er tilfældet med Oman) eller at bringe mangeårige moratorier for dødsstraf til ophør (som det er tilfældet med Indonesien og Pakistan); der henviser til, at 12 ud af de 14 lande, der anvender dødsstraf for narkotikarelaterede lovovertrædelser, er asiatiske eller mellemøstlige lande; der henviser til, at der i 2015 er blevet henrettet 14 personer for narkotikahandel i Indonesien, herunder 12 udlændinge; der henviser til, at dusinvis af mennesker afventer deres henrettelse på dødsgangen, herunder europæiske borgere, såsom den franske statsborger Serge Atlaoui;

H. der henviser til, at Iran angiveligt henrettede 394 narkotikakriminelle i de første seks måneder af 2015, sammenlignet med 367 i hele 2014; der henviser til, at mindst 112 narkotikakriminelle sidder på dødsgangen i Pakistan og afventer henrettelse; der henviser til, at uafhængige revisioner af UNODC's operationer i Pakistan og Iran og de seneste rapporter fra NGO'er har givet udtryk for bekymring over FN-organets landekontorers gennemførelse af retningslinjer vedrørende menneskerettigheder og over en direkte sammenhæng mellem finansiering af narkotikabekæmpelse og dødsdomme for narkotikarelaterede tiltaler i de pågældende lande;

I. der henviser til, at voldtægt, mord, religiøst frafald, væbnet røveri og handel med stoffer straffes med døden i Saudi-Arabien; der henviser til, at halvdelen af alle henrettelser i

Saudi-Arabien i år har været for narkokriminalitet, sammenlignet med kun 4 % af det samlede antal i 2010; der henviser til, at dødsstraf gennemføres ved halshugning, og at legemet nogle gange korsfæstes efterfølgende; der henviser til, at Ali Mohammed al-Mimr den 27. maj 2014 blev dømt til døden ved halshugning efterfulgt af korsfæstelse for at have deltaget i en terrororganisation, til trods for at hans tilståelse blev indhentet under tortur, og at han på tidspunktet var mindreårig;

J. der henviser til, at staten Nebraska besluttede at afskaffe dødsstraf i 2015; der henviser til, at der i 2015 allerede er blevet henrettet 19 personer ved dødelig indsprøjtning i USA, herunder to personer med intellektuelle handicap: Warren Lee Hill den 27. januar 2015 i Georgia og Robert Ladd den 29. januar 2015 i Texas; der henviser til, at Cecil Clayton, en 74-årig mand med alvorlig hjerneskade, blev henrettet i Missouri den 17. marts 2015; der henviser til, at den afroamerikanske fange Mumia Abu-Jamal, også kaldet "de stemmeløses stemme", der sad på dødsgangen fra 1982 til 2011 efter en uretfærdig og racistisk motiveret retssag, indtil hans dom blev omstødt til livsvarigt fængsel, stadig befinder sig i en prekær situation, eftersom staten Pennsylvania nægter ham adgang til sundhedsydelser, hvilket bringer hans liv i fare; der henviser til, at Hank Skinner fortsat sidder på dødsgangen i Texas, til trods for at DNA-prøver i hans sag har rejst betydelig tvivl om, hvorvidt han er skyldig;

K. der henviser til, at den egyptiske regering i løbet af det forgangne år har gennemført politiske masseretssager og dømt over 100 mennesker til døden, herunder den afsatte præsident Mohammed Morsi; der henviser til, at den irske statsborger Ibrahim Halawa m.fl. står over for en potentiel dødsdom i Egypten for at have deltaget i en demonstration;

L. der henviser til, at de nye ytringer til fordel for dødsstraf i EU, bl.a. fra visse regeringsmedlemmer, er et alarmerende fænomen;

M. der henviser til, at EU og dets medlemsstater er nødt til at indtage et konsekvent standpunkt imod dødsstraf i alle deres foranstaltninger og al deres finansiering, navnlig i forbindelse med lande, der anvender dødsstraf;

1. gentager sin mangeårige modstand mod dødsstraf i alle tilfælde og under alle omstændigheder og understreger endnu en gang, at afskaffelsen af dødsstraf bidrager til at øge den menneskelige værdighed;

2. fordømmer alle henrettelser, hvor de end finder sted; er dybt bekymret over, at mindreårige, underprivilegerede og personer med mentalt eller intellektuelt handicap idømmes dødsstraf, og opfordrer til omgående og definitivt at gøre en ende på denne form for praksis, der krænker internationale menneskerettighedsnormer;

3. minder om, at den fuldstændige afskaffelse af dødsstraf fortsat er et af hovedmålene for EU's menneskerettighedspolitik; minder endvidere om, at dette mål kun kan nås gennem tæt samarbejde mellem staterne og samarbejde om uddannelse, oplysningskampagner, effektivitet og en virkningsfuld indsats; går kraftigt ind for indførelsen af et moratorium som et skridt på vejen hen imod afskaffelse; insisterer fortsat på afskaffelse af dødsstraf verden over; opfordrer indtrængende de lande, som fortsat gennemfører dødsstraf, til at overholde de internationale minimumsnormer og til at offentliggøre klare og præcise tal for antallet af dødsdomme og henrettelser;

4. er alarmeret over antallet af henrettelser i Saudi-Arabien; giver udtryk for ekstrem bekymring og forfærdelse over de saudiarabiske myndigheders dødsdom ved halshugning efterfulgt af korsfæstelse over Ali Mohammed al-Nimr efter en uretfærdig og politisk motiveret retssag; opfordrer indtrængende de saudiarabiske myndigheder til omgående at løslade Ali Mohammed al-Nimr og ophæve denne barbariske dom og til at overholde de internationale menneskerettighedsnormer; opfordrer derfor indtrængende medlemsstaterne til at lægge større pres på det saudiarabiske regime for at få det til at benåde Ali Mohammed al-Nimr og afskaffe dødsstraffen;

5. er alarmeret over, at Kina stadig eksekverer det største antal henrettelser pr. år, og at disse henrettelser fortsat klassificeres som en "statshemmelighed"; opfordrer indtrængende den kinesiske regering til at sætte en stopper for denne praksis, og til at offentliggøre en liste over de personer, der allerede er blevet henrettet;

6. er ligeledes stærkt foruroliget over det stigende antal henrettelser i Iran og over det forhold, at de fleste af disse ifølge NGO'er er udenretslige eller ikke anerkendes af myndighederne; opfordrer indtrængende regeringen til at bringe denne praksis til ophør, og til at offentliggøre en gennemskuelig liste over de personer, der allerede er blevet henrettet;

7. fordømmer endnu en gang anvendelsen af dødsstraf i Irak; deler FN's bekymring over stigningen i antallet af henrettelser siden genindførelsen af dødsstraffen i 2005 og manglen på et juridisk system i landet; understreger, at 1 724 fanger ifølge officielle kilder var blevet dømt til døden frem til august 2014; understreger, at de retsløse tilstande i Irak i dag skal ses i sammenhæng med det næsten totale sammenbrud af lov og orden siden den amerikansk/britisk-ledede invasion, og at disse tilstande omfatter krigsforbrydelser, grusomheder samt lejesoldaters og amerikanske militære besættelsesstyrkers drab på civile;

8. fordømmer endnu en gang anvendelsen af dødsstraf i USA, navnlig de domme, der følger af uretfærdige og racistisk motiverede retssager, samt henrettelsen af personer med intellektuelle handicap; glæder sig over, at Nebraska i 2015 besluttede at afskaffe dødsstraffen, og opfordrer endnu en gang indtrængende USA til at bringe denne praksis til ophør; er især alarmeret over Mumia Abu-Jamals situation og over det forhold, at han ikke har adgang til sundhedsydelser; understreger, at det føderale retssystem i 2011 erkendte, at Mumia Abu-Jamal ikke havde fået en retfærdig rettergang, og opfordrer derfor til, at han omgående løslades og gives adgang til lægebehandling i overensstemmelse med folkeretten; opfordrer ligeledes til, at Hank Skinner og Emma Clancy løslades; opfordrer indtrængende EU til i sin dialog med USA at insistere på respekt for menneskerettighedsnormerne og til at afslutte enhver aftale med USA, hvis landet overtræder folkeretten;

9. er yderst foruroliget over den genopblussen af ytringer til fordel for dødsstraf i Europa og over de udenretslige henrettelser, der gennemføres af den britiske regering i Syrien; understreger, at kampen mod terror aldrig kan berettige en tilsidesættelse af folkeretten; opfordrer derfor til, at der foretages en øjeblikkelig og uafhængig international undersøgelse, og til, at de ansvarlige bringes for retten; opfordrer ligeledes til, at der foretages en uafhængig generel undersøgelse af medlemsstaternes anvendelse af udenretslige henrettelser, især inden for rammerne af kampen mod terror, og opfordrer

indtrængende alle parter til omgående at sætte en stopper for denne praksis, som er i strid med folkeretten og kan betragtes som en de facto-genindførelse af dødsstraffen;

10. er især bekymret over den stigende brug af dødsstraf i forbindelse med bekæmpelse af terrorisme i en række lande, såsom som Egypten og Nigeria, og over muligheden for, at dødsstraffen genindføres, som det er tilfældet i Tchad og Tunesien; understreger, at dødsstraf aldrig vil begrænse terrorismen, og at kampen mod terror aldrig bør ske på bekostning af menneskerettigheder;

11. fordømmer den beslutning om at bringe mangeårige moratorier for dødsstraf til ophør, som flere lande, f.eks. Pakistan og Indonesien, har truffet, og opfordrer indtrængende disse lande til at sætte en stopper for denne praksis og omstøde deres beslutninger;

12. opfordrer de pågældende stater til at ophøre med at kriminalisere homoseksualitet og opfordrer Brunei Darussalam til ikke at anvende dødsstraf for homoseksualitet i 2016, som det for nuværende påtænkes at gøre; opfordrer indtrængende EU og dets medlemsstater til at fortsætte kampen mod kriminalisering af homoseksualitet som en central prioritet i overensstemmelse med EU's retningslinjer for fremme og beskyttelse af alle menneskerettigheder for lesbiske, bøsser, biseksuelle, transpersoner og interseksuelle (LGBTI-personer);

13. udtrykker alvorlig bekymring over, at europæisk finansierede programmer til bekæmpelse af narkotika i lande, der fortsat har dødsstraf, kan virke fremmende på antallet af dødsdomme og henrettelser, navnlig ved at fastsætte mål og indikatorer for flere beslaglæggelser, anholdelser og domsafsigelser samt hårdere straffe;

14. gentager sin henstilling til Kommissionen og medlemsstaterne om, at afskaffelse af dødsstraf for narkotikarelaterede lovovertrædelser bør gøres til en forudsætning for økonomisk hjælp, teknisk bistand, kapacitetsopbygning og andre former for støtte til håndhævelsespolitikken på narkotikaområdet;

15. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til på ny at bekræfte det kategoriske princip om, at europæisk hjælp og bistand ikke må lette retshåndhævende operationer, der fører til dødsdomme og henrettelse af de anholdte;

16. beklager den manglende åbenhed omkring Kommissionens og medlemsstaternes hjælp og bistand til narkotikabekæmpelse i lande, der aggressivt anvender dødsstraf for narkotikarelaterede lovovertrædelser;

17. anmoder om, at Kommissionen årligt offentliggør en oversigt over sin finansiering af narkotikabekæmpelsesprogrammer i lande, der opretholder dødsstraf for narkotikakriminalitet, sammen med et beskrivende resumé af, hvortil finansieringen er gået, hvilke menneskerettighedsgarantier der er blevet brugt til at sikre, at hjælpen ikke anvendes til at fremme dødsstraf, og i hvilket omfang de modtagende stater har levet op til de europæiske betingelser;

18. opfordrer Kommissionen til straks at gennemføre de operationelle retningslinjer, der er fastlagt i artikel 10 i IcSP-forordningen, til at anvende disse konsekvent på kokain- og heroinruteprogrammerne og til omgående at suspendere disse programmer, hvis retningslinjerne ikke overholdes eller ikke overholdes konsekvent;

19. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at gøre fremtidig finansiering af UNODC's narkotikabekæmpelsesprogrammer betinget af, at UNODC dokumenterer, hvordan de centrale principper for menneskerettigheder vil blive anvendt i forvaltningen af midlerne, og særligt hvordan finansieringen vil blive indstillet eller trukket tilbage, hvis den modtagende stat fortsat dømmer narkotikakriminelle til døden; fastholder, at EU's eller medlemsstaternes narkotikabekæmpelsesprogrammer bør gennemføres under ledelse af FN, navnlig FN's Kontor for Narkotikakontrol og Kriminalitetsbekæmpelse og FN's Internationale Kontroludvalg for Narkotiske Midler (INCB);

20. opfordrer indtrængende Kommissionen til at efterleve henstillingerne i EU's narkotikahandlingsplan (2013-2016) om, at der bør udvikles et "værktøj til vejledning om og evaluering af menneskerettighederne", og at dette bør implementeres for at sikre, at menneskerettighederne "er effektivt integreret i EU's eksterne narkotikaindsats";

21. opfordrer indtrængende EU og dets medlemsstater til at udstikke retningslinjer for en omfattende og effektiv europæisk dødsstrafspolitik for så vidt angår de snesevis af europæiske statsborgere, der risikerer henrettelse i tredjelande, som bør omfatte stærke og forstærkede mekanismer til identifikation, ydelse af juridisk bistand og diplomatisk repræsentation;

22. bifalder de aktiviteter, som udføres af NGO'er, der arbejder for afskaffelsen af dødsstraf verden over, og tilskynder til, at de fortsætter med forøget styrke; opfordrer Kommissionen til fortsat at støtte projekter inden for dette område, navnlig folkelige uddannelsesprojekter og pædagogiske tiltag, som en prioritet;

23. anmoder Underudvalget om Menneskerettigheder i Udenrigsudvalget (AFET) om at udarbejde en betænkning om dødsstraf, som navnlig bør vurdere den indvirkning på menneskerettighederne, som EU-finansiering af narkotikabekæmpelse og EU's samarbejde om sikkerhed og terrorbekæmpelse har medført, og fremsætte henstillinger for at sikre, at denne form for støtte ikke fører til øget brug af dødsstraf i fremtiden;

24. pålægger sin formand at sende denne beslutning til næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, FN's generalsekretær, formanden for FN's Generalforsamling og regeringerne i FN's medlemsstater.